

**DE OOSTENDSE KUNSTSCHILDER
MICHEL T.A. VAN CUYCK (1797-1875).
BIJDRAGE TOT DE GESCHIEDENIS VAN DE
19e EEUWSE BELGISCHE SCHILDERKUNST.**

Norbert HOSTYN

Ter verantwoording

Aan de figuur van Michel T.A. VAN CUYCK werd tot nu toe nooit een studie gewijd. Nochtans was hij de man die meer dan 50 jaar lang de onbetwiste «deken» van het overigens mager Oostends kunstenaarsmilieu was, teméér daar àlle Oostendse kunstenaars met faam (de MUSIN's, Edouard HAMMAN, Euphr. BEERNAERT, Lionel & Edgard BAES) in de hoofdstad gingen wonen, HAMMAN zelfs te Parijs.

Meer dan 100 jaar zijn verlopen sedert het overlijden van M.T.A. VAN CUYCK. Meer dan 100 jaar werd deze kunstenaar compleet verwaarloosd door kunsthistorici. 100 jaar : in die tijd gingen oneindig veel gegevens voorgoed verloren... Een spijtige zaak, vooral nù, in een tijd waarin voor de kleinmeesters uit vorige eeuw een steeds stijgende belangstelling bestaat.

Deze eerste studie wil dan ook niet meer zijn dan een provisoir naast-elkaar-plaatsen van de weinige exacte gegevens die we tot nu toe over deze schilder konden terugvinden. De lacunes, zowel in de biografie als in de catalogi zijn dan ook vooralsnog talrijk en kunnen alleen door welwillende privéverzamelaars gedicht worden. Ons onderzoek is dan ook nog verre van beëindigd. In elk geval willen wij iets méér bieden dan het éne zinnetje naast VAN CUYCK's naam in de BENEZIT (uitg. 1966) : «*paysagiste vers 1842 (Ec. Flam.)*».

Biografische gegevens

1797 Michel-Thomas-Antonius VAN CUYCK wordt op 19 augustus te Oostende geboren als zoon van Michaël-Antonius VAN CUYCK (Nieuwpoort 1764 - Oostende 1843) en Joanna-Maria-Theresia KEMPE (Oostende 1779-1809).

Michaël-Antonius stond bekend als «*boutiquier*» en woonde aan de Sulferprijmstraat 8 (de huidige Ooststraat). Hij beoefende de schilderkunst als amateur.

Een broer van Michel T.A. VAN CUYCK, Antonius-Hypolite (Oostende 1805-1869) werd eveneens kunstschilder.

Hun moeder stierf op 10 september 1809. In 1814 zou de vader een tweede maal huwen, met de Brugse Maria-Rosa ALMEY (1784-1859).

1811 Michel T.A. VAN CUYCK ontving zijn artistieke opleiding aan de Brugse Academie : in 1811 wordt de veertienjarige VAN CUYCK ingeschreven als leerling van dat illustere instituut dat toen nog onder het bestuurschap van Joseph-Angelus VAN DER DONCKT (1757-1821) stond.

De eerste drie jaren volgde hij de afdeling «*Figuren*», de volgende twee jaar de afdeling «*Naar het plaaster*» en het laatste jaar van zijn opleiding de klas «*Naar het Model*».

1816 VAN CUYCK behaalt er een Eerste Prijs voor Compositie en een Tweede Prijs naar het Plaaster.

1817 M.T.A. VAN CUYCK beëindigt zijn studies aan de Brugse Academie en vestigt zich definitief in zijn geboortestad.

1820 Op 11 september huwt hij er Maria-Ludovica VANDEVENNE (Gent 1800 - Oostende 1873). Zij kregen negen kinderen, allen te Oostende geboren.

Zij woonden te Oostende aan de Kerkstraat 41.

Twee van zijn zoons, Michel-Thomas-Séraphin VAN CUYCK (1822-1890) & Edouard-Johannes VAN CUYCK (1828-1893) zouden later ook kunstschilder worden.

Een besluit van Koning Willem I (13 april 1817) bepaalde dat er in elke stad een school moest opgericht worden om jongeren en ambachtslui de beginselen van het tekenen en de architectuur bij te brengen, dit in het kader van de algemene maatregelen ter verbetering van het onderwijs. In uitvoering hiervan werd er op 12 december 1820 een «*School van Teeken- en Bouw-kunde*» opgericht te Oostende. M.T.A. VAN CUYCK was er de eerste bestuurder van. De school kende een nederig begin : er waren slechts twee

professoren die elk een jaarlijkse vergoeding van 150 guldens kregen. De ene onderwees het tekenen, de andere architectuur. Beide hadden een assistent die 100 guldens 's jaars verdiende.

De bekende schilder van stads- en havengezichten, François BOSSUET (1798-1889), die toen nog bij de Oostendse havendiensten werkzaam was, werd de eerste tekenleraar van die Academie. In 1828 echter werd hij om zijn verdiensten naar Brussel geroepen om er aan de Academie tekenen en perspectief te onderwijzen. VAN CUYCK bleef tot in 1874 onderricht geven in de Teken-school en wel in de disciplines tekenen naar gipsen en hoofden, en tekenen van ornamenten en torso's.

- 1827 Het aanspoelen van een reusachtige walvis op 4 november 1827 zorgde voor enkele geanimeerde weken in het anders ingeslapen winterse Oostende : die ongewone gebeurtenis lokte tal van nieuwsgierigen naar het strand ten oosten van de haven alwaar het dode dier te zien was. Herman KESSELS, die de walvis had opgekocht bouwde rond die gebeurtenis een groots volksfeest op. Michel VAN CUYCK zou op zijn manier actief betrokken raken in die walvishistorie, die dus bijzonder lucratief uitviel voor hem : KESSELS bestelde bij hem twee ontwerpen voor litho's die door het bekende atelier van Jean-Baptiste JOBARD op steen werd gezet en beide gedrukt op 2.000 exemplaren. De ene prent stelde de walvis voor zoals ze op 4 november 1827 aanspoelde op het Oostendse ooststrand ; de tweede, het grootse feest dat op 18 november 1827 gegeven werd tijdens de ontledingswerkzaamheden aan de walvis.

Voor het tentoonstellingspaviljoen dat KESSELS voor het walvis-skelet liet bouwen, en dat verschillende landen zou aandoen, bestelde hij bij VAN CUYCK een suite van 22 schilderijtjes. BERNAERT, de chroniqueur van alle activiteiten rond de walvis, schreef er als volgt over :¹

«... à l'intérieur et le long de la cloison de la galerie, sont vingt-deux tableaux peints par Mr. VAN CUYCK, tous relatifs aux armemens et pêches maritimes, à la chasse aux phoques et aux ours etc. — On remarque entr'autres sujets, L'arrivée à Ostende de la Baleine, remorquée par trois chaloupes de pêche. La scène de l'ouverture du cadavre de l'animal sur le rivage. Une vue du bas-

1. BERNAERT, *Notice sur la baleine échouée près d'Ostende le 5 novembre 1827, et sur les fêtes données par H. KESSELS*, Oostende (J. Elleboudt), 1828.

sin d'Ostende, prise de l'entrée du Canal de Bruges, représentant en perspective l'Hôtel de Commerce, le pavillon de la Baleine, le débarquement des tonnes d'huile provenant du cétacée, etc.».

Deze tekst brengt natuurlijk tal van vragen met zich mee : jacht op zehonden, jacht op ijsberen... Mogen we daaruit besluiten dat VAN CUYCK ooit zelf eens is meegevaren naar de noordelijke wateren en er getuige was van dergelijke jachten ? Of werkte hij in dit geval naar gravures (en) (of) naar-horen-zeggen ? Kunnen we het ooit nog achterhalen ? En waar zijn die 22 werkjes nu beland ?

- ca. 1845 Wanneer VAN CUYCK anno 1846 een landschap «*Jedburgh-Abbey*» exposeerde te Brugge, mogen we redelijk aannemen dat VAN CUYCK ca. 1845 of eerder inderdaad in Zuid-Schotland is geweest. Toen VAN CUYCK op reis was in Roxburghshire, die prachtige landstreek tussen Newcastle en Edinburgh, was die van 1447 tot 1220 gebouwde abdij niet meer dan een grote ruïne, waarvan slechts een klein gedeelte in gebruik was voor de parochiale diensten. Pas in 1875 zou de bouwval gerestaureerd worden. Van andere Schotse landschappen van VAN CUYCK weten we vooralsnog niets.

Hetzelfde kan gezegd worden van zijn gezichten uit Grez-Doiceau : hij zal er zeker geweest zijn. Maar wat hij nu uitgerekend in dat kleine dorp nabij Waver kwam doen is ons nog een raadsel : had hij er vrienden ? familie ?

- 1846 De Stad Oostende bestelt bij hem een groot schilderij voor het Stadhuis : «*De Grote Markt anno 1641*».
- 1853 Voor de decoraties van de stad ter gelegenheid van het huwelijk van de Kroonprins, de latere Leopold II, in augustus 1853, schilderde M.T.A. VAN CUYCK de triomfboog die aan de ingang der St. Thomasstraat werd opgesteld.
- 1874 In het najaar hervatte M.T.A. VAN CUYCK voor de 54^e keer zijn onderricht in de klassen Tekenen naar hoofden en gips en Tekenen van ornamenten en torso's. Ziekte belette hem echter regelmatig de klassen te leiden. Meestal werd hij vervangen door Edouard VAN CUYCK, zelf professor in de tweede leergang.
- 1875 Michel VAN CUYCK overleed op 10 mei, om 2 uur 's morgens. Een kleinzoon van hem, Alphonse-Eduard (°Oostende 1857) maakte een portret van de overledene op zijn sterfbed. Hij werd te Oostende begraven op woensdag 12 mei.

Een eerste evaluatie

Omzeggens alle Belgische steden kenden in die tijd hun eigen «VAN

CUYCK's». Alleen droegen zij elders andere namen. Te Gent bijvoorbeeld, waren het kleinmeesters als François BOULANGER (1819-1873) en Pieter-Frans DE NOTER (1779-1842). Allen hadden met Michel VAN CUYCK die zoete, bekoorlijke romantisch-realistische visie gemeen in hun stadsgezichten. De unieke situatie van de stad Oostende als haven, toeristisch bad-strand én stad, maakte van VAN CUYCK een uniek geval; of om het met de woorden van Frank EDEBAU te zeggen: *«Michel Van Cuyck, een echte Oostendse schilder (Oostende 1797-1875) die op bijzonder geslaagde wijze de glimlach van een zomerseizoen op een strand dat in de mode is, weergeeft. Hij schildert nauwkeurig de als speelgoed hotsende badkoetsjes, de elegante heren, de dames met hoepelrok en de kinderen als salonpoppen»*².

Zijn kunst had nooit de bedoeling Grote Kunst te zijn: het waren bevalige werkstukjes zonder meer. En daarvoor was Oostende, met zijn vele zomergasten een dankbaar afzetgebied: want het feit dat op lokaal vlak relatief weinig schilderijen van VAN CUYCK terug te vinden blijken te zijn, doet ons vermoeden dat het vooral welstellende vreemdelingen waren die zijn schilderijtjes naar huis meenamen als souvenir.

Hoogstaande kunst is het dus zeker niet, documentair is ze echter van het grootste belang: in zijn litho's en schilderwerken liet Michel VAN CUYCK ons heel wat betrouwbaar beeldmateriaal over het verdwenen Oostende na.

Voorlopige catalogus der schilderijen

1-22. — Een suite van 22 schilderijtjes met scènes uit de jacht op zeehonden en ijsberen, en taferelen betreffende de in november 1827 aangespoelde walvis, de «Koninklijke Walvis van Oostende». Ze zouden behoord hebben bij de uitrusting van de reizende tentoonstelling van KESSELS, de man die met het skelet de beschaafde wereld rondreisde.

Volgens BERNAERT werden ze in het demonteerbare paviljoen, dat overall de tentoonstelling begeleidde, opgehangen. Van die 22 werden er 3 gespecificeerd door BERNAERT:

- Drie visserssloepen slepen de walvis tot aan de haven van Oostende.
- Het openen van de dode walvis.

2. (F. EDEBAU), *Oostende in de Kunst* (tentoonstellingscat.), Oostende, 1964, p. 5.

— Het Handelsdok vanaf het Kanaal van Brugge gezien ; met gezicht op het Hôtel du Commerce, het walvispaviljoen, het afladen van tonnen wavistraan.

Herkomst : door Herman KESSELS gekocht aan M.T.A. VAN CUYCK. Huidige eigenaar onbekend.

Bibl.: BERNAERT, *Notice sur la baleine échouée près d'Ostende le 5 novembre 1827, et sur les fêtes données par H. KESSELS*, Oostende (J. Elleboudt), 1828.

23. BERGLANDSCHAP

24. ABDIJRUINE AAN DE OEVERS VAN EEN MEER
aquarel

Tent.: 23 & 24 beide geëxposeerd in het Salon van de Kon. Academie te Brugge, 1843.

24 werd aangekocht voor de tombola.

Bibl.: *Exposition de 1843. Notice des ouvrages de peinture, sculpture, lithographie et dessin exposés au Salon, ouvert par l'Académie Royale de Peinture, Sculpture et Architecture de la Ville de Bruges, pour l'Encouragement des Beaux-Arts, le 5 juillet 1843*, Brugge, 1843, p. 13, nrs. 84 & 85.

25. GEZICHT OP HET DORP GREZ-DOICEAU, WEG VAN LEUVEN NAAR NAMUR.

26. GEZICHT OP JEDBURGH-ABBEY IN ROXBURGHSHIRE (Z. SCHOTLAND).

Tent.: 25 & 26 beide geëxposeerd in het Salon te Brugge, 1846.

Bibl.: *Exposition de Bruges... 1846...*, Brugge, 1846, p. 17, nrs. 90 & 91.

Een brief van M.T.A. VAN CUYCK, bewaard in het Brugge Stadsarchief, handelt over deze inzending voor het Salon :

Het nr. 25 stelde hij te koop voor 300 fr, het nr. 26 voor 250 fr.

Cat. Nr. 26 is wellicht te identificeren met het schilderij in de verzameling Maurice DECLERCK te Oostende.

Betreffende deze schilderijen verschenen anno 1846 kritieken in de «*Journal de Bruges*» :

«*Il y a de fort bonnes choses dans le tableau de M. Van Cuyck (90) ; le mouvement du terrain est bien étudié et bien rendu ; mais y a-t-il rien de plus désagréable que ce village, dont le blanc criard fait tâche sur un fond exagéré d'outremer ?*»

(*Journal de Bruges*, 22 juli 1846).

«*Savoir choisir son sujet, le choisir de manière à présenter tout d'abord au regard des lignes harmonieuses, c'est le premier talent du paysa-*

giste. Voila pourquoi le N° 91 plaira difficilement à tous les amateurs. C'est une vue de Jedburg-Abbey Roxburgshire, par M. Van Cuyck.

Ce vaste édifice placé sur une hauteur et coupant le ciel par une ligne horizontale détruit l'effet pittoresque, au point de nous rendre presque indifférents aux bonnes qualités du tableau. Car il y a du mérite, sans doute, dans un paysage où l'on trouve de belles eaux, de beaux terrains, des animaux bien dessinés, et qu'allais-je dire ? des figures bien touchées ? oh non ! sans doute ; car enfin, est-ce une figure que cette manière de bouvier que je vois au premier plan ?»

(Journal de Bruges, 3 augustus 1846).

27. DE BRIK «DUC DE BRABANT» IN HET PAKIJS. SHETLAND 1846.

BRUSSEL, Kon. Museum van het Leger en van de Krijgsgeschiedenis (V-6.838).

De «*Duc de Brabant*» te midden het pakijs. Het schip vaart onder Belgische vlag.

olieverf op doek ; 61 x 77

getekend en gedateerd onderaan rechts : M. VAN CUYCK 1846

Herkomst : Het schilderij hoorde toe aan SCHOKEEL die de «*Duc de Brabant*» commandeerde tijdens de vaart naar de Shetlands.

Gift van Mevr. KRUSEMAN-SCHOKEEL, 22 oktober 1952.

Bibl.: Louis LECONTE, *Les ancêtres de notre force navale*, (Brussel), 1952, p. 238-239 (met afb.).

28. DE GROTE MARKT TE OOSTENDE ANNO 1641.

Eertijds OOSTENDE, Stadhuis

De Grote Markt, gezien uit het Westen. Links het stadhuis. Het plein is bevolkt met talloze figuren.

olieverf op doek ; 130 x 245

getekend en gedateerd 1846 onderaan rechts

opschrift : COMMANDÉ PAR LA VILLE

Bibl.: afb. in *La Saison d'Ostende*, 22, 16, 12 juli 1899.

H.L. PERMEKE, *Musée Communal d'Ostende. Catalogue descriptif illustré*, Oostende, 1897, p. 1.

M. VERKEST, Het museum van schilderijen te Oostende, in *Kunst*, 2, 7, 9 april 1898, p. 51.

V. FOUTRY, *Merkwaardige bladzijden uit de geschiedenis van Oostende*, Antwerpen (De Sikkel), 1938, p. 33. (afb.).

A. VERBOUWE, *Iconografie der gemeenten van West-Vlaanderen*, 3. *Iconografie van het arrondissement Oostende*, Brussel, s.d., p. 54, nr. 269.

29. DE MARKTPLAATS TE GREZ

Eertijds OOSTENDE, Stedelijk Museum.

De vrijheidsboom met enkele patriotten rond.

olieverf op doek ; 93,5 x 127,5.

getekend en gedateerd (1847) rechts onder.

Het schilderij werd ernstig beschadigd tijdens een gasexplosie en verduwen bij het afbranden van het Stadhuis in 1940.

Bibl.: H.L. PERMEKE, *op. cit.*, p. 24, nr. 52.

C. LOONTIENS, *L'histoire d'Ostende. expliquée au Musée Communal...*, Oostende, s.d.

30. KASTEEL TE GREZ

aquarel ; 57 x 71

getekend

Herkomst : geveild in het Paleis voor Schone Kunsten te Brussel, 14-15 april 1953.

Mogelijk omstreeks 1847 te dateren.

31. VLAAMSE KERMIS

OOSTENDE, Museum voor Schone Kunsten.

Vlaamse Kermis (Catalogus Nr. 31)
Oostende - Museum voor Schone Kunsten.

Een kermisfeest in open lucht in een dorpje ; talrijke personages. In de verte een heuvelachtig landschap vol atmosfeer. Het geheel in de stijl van bv. Ferdinand DE BRAEKELEER sr.

olieverf op doek ; 57,5 x 79.

getekend en gedateerd onderaan links : M. VAN CUYCK 1853

Herkomst : Legaat BRASSEUR, 1885.

In depot in het Stadhuis te Oostende.

Bibl.: H.L. PERMEKE, *op. cit.*, p. 21, nr. 37.

C. LOONTIENS, *op. cit.*

M. VERKEST, *op. cit.*

32. VLAAMSE KERMIS

Eertijds Oostende, Museum voor Schone Kunsten.

pendant van het voorgaande ; zelfde afmetingen.

Herkomst : Legaat BRASSEUR, 1885.

Vernietigd in de brand van het Stadhuis, mei 1940.

Bib.: als nr. 31.

33. GEZICHT IN DE KERKSTRAAT VANAF DE GROTE MARKT. OOSTENDE

OOSTENDE, Museum voor Schone Kunsten.

Rechts het oostelijk deel van het Stadhuis. Op het einde van de Kerkstraat tekent de St. Petrus & Pauluskerk zich af. Voor het stadhuis staan een vijftal marktkramers en een tiental kooplustigen.

olieverf op hout ; 24,5 x 23,5

getekend onderaan links : M. VAN CUYCK.

Valt te vergelijken met de litho «OSTENDE-RUE DE L'ÉGLISE». (zie verder). Het was in deze straat dat de kunstschilder woonde.

In bruikleen aan het Heemkundig Museum te Oostende.

34. HET STRAND TE OOSTENDE

OOSTENDE, Verz. Wed. H. SERRUYS.

Het westeinde van het strand te Oostende, gestoffeerd met talrijke figuren. De dijk op het achterplan.

olieverf op paneel ; 32,5 x 51.

Bibl.: A. VERBOUWE, *op. cit.*, p. 118, nr. 631.

35. DE ZEEDIJK TE OOSTENDE OMSTREEKS 1860

OOSTENDE, Museum voor Schone Kunsten.

Gezicht op de dijk ten westen der oude stad, naar het oosten toe genomen. In de verte links, het «eerste» Kursaal op de dijk, ter hoogte van

De Kerkstraat te Oostende (Catalogus Nr. 33)
Oostende - Museum voor Schone Kunsten.

de Vlaanderenstraat. Rechts de wallen, waarachter het oude stads-
gedeelte.

olieverf op doek ; 29 x 48.

getekend onderaan links : VAN CUYCK

In depot in het Bureau van de directeur van het Toerismebureau, Oos-
tende.

Bibl.: A. VERBOUWE, *op. cit.*, p. 127, nr. 684a.

Oostende, (uitg. La Connaissance), 1954 (afb.).

De Zeedijk te Oostende (Catalogus Nr. 35)
Oostende - Museum voor Schone Kunsten.

36. HET «GROOT STRAND» TE OOSTENDE OMSTREEKS 1860.
OOSTENDE, Museum voor Schone Kunsten.

Een zomerdag op het strand ; het gezicht is genomen in de richting Mariakerke. Op het voorplan een aantal badkarretjes (o.m. de nummers 75, 36 & 319), een trekpaard en het badpersoneel. Links een groep bezoekers in weelderige kledij.

Achteraan links, de duinen met o.m. het «Pavillon du Rhin» en het Chalet. Rechts de Noordzee. Blauwe hemel met witte wolken.

olieverf op doek ; 28,5 x 47,5
getekend onderaan links : VAN CUYCK

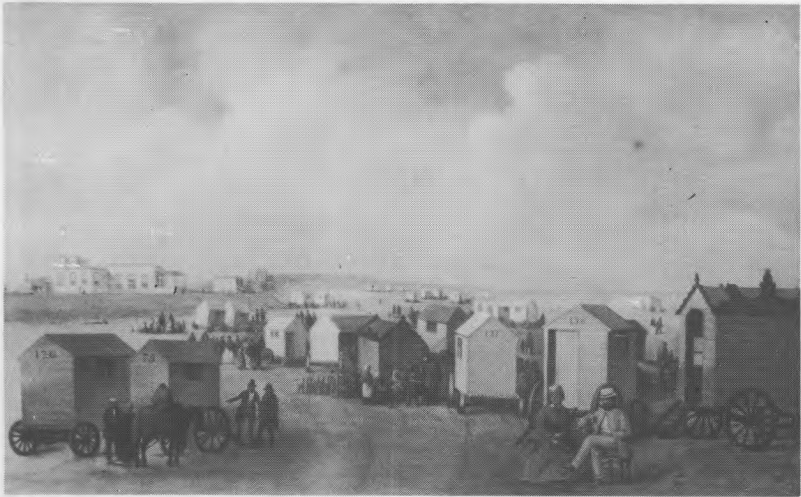
In bruikleen aan het Heemkuning Museum te Oostende.

37. HET «GROOT STRAND» TE OOSTENDE OMSTREEKS 1860.
OOSTENDE, Museum voor Schone Kunsten.

Een zomerdag op het strand ; het gezicht is genomen in de richting Mariakerke. Talrijke baders, badpersoneel en badkarretjes (o.a. de nrs. 75, 127, 136, 156, 161, «Inspection des Bains» en «Bureau»).

Achteraan links de duinen met het «Pavillon du Rhin» en het Chalet. Rechts de Noordzee.

De groep, bestaande uit een neergezeten dame en heer, rechts, lijken wel portretten van bestaande personen, en niet zomaar figuurtjes ter

Het Groot Strand te Oostende (Catalogus Nr. 37)
Oostende - Museum voor Schone Kunsten.

stoffage. (Zou men, op bestelling, zich zelf hebben kunnen laten portretteren als figurant in strandtaferelen van VAN CUYCK ??).

Treffende overeenkomsten met nr. 36.

In bruikleen aan het Heemkundig Museum te Oostende.

38. TRI A LA PERCHE. FETE FLAMANDE

Tent.: 1866. Academie te Brugge.

Bibl.: *Ville de Bruges. Académie Royale des Beaux-Arts. 1866.*

Exposition de tableaux & d'objets d'art. Catalogue, Brugge, 1866,
p. 40, nr. 233.

39. AQUAREL

thema onbekend

Herkomst : in 1868 door VAN CUYCK geschonken voor een tombola ten voordele van de armen van de Stad Oostende.

40. AQUAREL

41. LANDSCHAP

40 & 41 beide door VAN CUYCK geschonken voor de tombola ten voordele van de bouw van een nieuw hospitaal te Oostende, juli 1871. (Voor deze tombola zonden verder ook Euphr. BEERNAERT, Edouard HAMMAN & de beide MUSIN's schilderijen in).

Bibl.: Tombola pour le nouvel Hôpital-Hospice, in *L'Echo d'Ostende*, 7, 703, 23 juli 1871.

42. LANDSCHAP

Eertijds OOSTENDE, Stedelijk Museum.

olieverf op doek ; 59 x 79.

getekend en gedateerd (1872) onderaan links.

Herkomst : Gift van Jean ELLEBOUDT

Vernietigd tijdens de brand van het Stadhuis, mei 1940.

Bibl.: C. LOONTIENS, *op. cit.*, p. 38.

Niet dateerbaar :

43. AQUAREL

Eertijds OOSTENDE, Stedelijk Museum.

thema onbekend

13,5 x 11

Herkomst : Legaat BRASSEUR, 1885.

Vernietigd in de brand van het Stadhuis, mei 1940.

Bibl.: H.L. PERMEKE, *op. cit.*, p. 28, nr. 66.

44. BERGLANDSCHAP

Eertijds Oostende, Stedelijk Museum.

Twee koeien en een rustende koewachter.

olieverf op doek ; 66 x 85.

Herkomst : Legat BRASSEUR, 1885.

Vernietigd in de brand van het Stadhuis, mei 1940.

Bibl.: H.L. PERMEKE, *op. cit.*, p. 24, nr. 50.

C. LOONTIENS, *op. cit.*

45. HET OUD KURSAAL TE OOSTENDE

Eertijds OOSTENDE, Stedelijk Museum.

olieverf op doek ; 31 x 51.

Herkomst : Legaat BRASSEUR, nr. 48 (1885)

Vernietigd in de brand van het Stadhuis, mei 1940.

Bibl.: H.L. PERMEKE, *op. cit.*, p. 24, nr. 48.

C. LOONTIENS, *op. cit.*, p. 56.

M. VERKEST, *op. cit.*

46. HET STRAND TE OOSTENDE

Eertijds OOSTENDE, Stedelijk Museum.

31 x 51

getekend onderaan rechts

Herkomst : Legaat BRASSEUR, nr. 49 (1885)

Vernietigd in de brand van het Stadhuis, mei 1940.

Bibl.: H.L. PERMEKE, *op. cit.*, p. 24, nr. 49.

C. LOONTIENS, *op. cit.*, p. 56.

Catalogus der litho's naar van Cuyck's ontwerpen

1. DE WALVIS, AANGESPOELD OP HET STRAND TE OOSTENDE, 4 NOVEMBER 1827.

De dode walvis op het strand, talrijke omstaanders. Panorama over Oostende achteraan.

litho door de ateliers van Jean-Baptiste JOBARD

gedrukt in een oplage van 2.000 exemplaren in opdracht van Herman KESSELS.

Bibl.: BERNAERT, *Notice sur la baleine échouée près d'Ostende le 5 novembre 1827, et sur les fêtes données par H. Kessels, Oostende (J. ELLEBOUDT), 1828.*

La baleine de 1826 (sic.), in *l'Echo d'Ostende*, 21, 2.116, 22 februari 1885, p. 2-3.

A. VERBOUWE, *Iconografie der gemeenten van West-Vlaanderen, 3. Iconografie van het arrondissement Oostende*, Brussel, s.d., 427a.

exemplaren :Oostende, Heemkundig Museum (onderaan ingekort).

2. HET FEEST NA HET ONTVLEZEN VAN DE WALVIS, OOSTENDE 18 NOVEMBER 1827.

pendant van voorgaande litho. De oostzijde der havengeul. Vooraan het skelet van de walvis. Het bekkeneel waarop de Nederlandse vlag wappert wordt door 6 man omhoog gehesen. Vier koppels dansen een quadrille in de binnenruimte van de onderkinnebak.

Tweetalige legende :

«*Vue des travaux de dissection de la Baleine, et de la fête donnée le jour anniversaire de Sa M. la Reine des Pays-Bas le 18 novembre 1827 et dédiée à sa dite Majesté par son très humble très-obéissant & fidèle sujet H. KESSELS*».

«*Gezigt der ontledings-werkzaamheden van den Walvisch en van het ter dier gelegenheid gegeven feest, ter viering van den verjaardag van hare Majesteit de Koningin der Nederlanden, op den 18en November 1827,*

en opgedragen aan Hoogst dezelve door haren zeer onderdanigen, zeer gehoorzame en getrouwe dienaar H. KESSELS».

litho door de ateliers van Jean-Baptiste JOBARD

gedrukt in een oplage van 2.000 exemplaren in opdracht van Herman KESSELS. Deze en de voorgaande litho kenden destijds een grote verspreiding in Oostende.

Bibl.: BERNAERT, *op. cit.*

A. VERBOUWE, *op. cit.*, nr. 427 b (foto 23)

R. EECKHOUT, *Zoeklicht op Bredene*, Bredene, 1968, p. 112.

Exemplaren : Oostende, Stadsarchief (0/427b)

Oostende, Heemkundige Museum (onderaan ingekort)

Tent.: 1976 - Bredene : Jubileumtentoonstelling «Ter Cuere».

3. DE DANSZAAL IN HET CASINO TE OOSTENDE, OMSTREEKS 1846.

De danszaal in het Casino in het Stadhuisgebouw, Wapenplein. Tal van densende paartjes.

litho door Henri BORREMANS ; 137 x 201 mm

OOSTENDE CASINO

SALLE DE DANSE

M. VAN CUYCK DEL.

H. BORREMANS LITH.

J. ELLEBOUDT EDIT.

Bibl.: L. HISSETTE, *Vues et plans de villes, châteaux, monastères et monuments dans les collections du Cabinet des Estampes.I. La Belgique, hormis Bruxelles et les communes limitrophes*, Brussel, 1917.

A. VERBOUWE, *op. cit.*, p. 99, nr. 507.

Exemplaren : Brussel, Kon. Bibliotheek Albert I - Prentenkabinet.

Oostende, Stadsarchief.

4. DE HAVEN VAN OOSTENDE VANAF DE JACHTSLUIS, OMSTREEKS 1846.

links een gedeelte van de stad.

litho door Henri BORREMANS ; 131 x 203 mm

OOSTENDE VUE DU PORT PRISE DE L'ECLUSE DE CHASSE

M. VAN CUYCK DEL.

H. BORREMANS LITH.

J. ELLEBOUDT EDITEUR

Bibl.: L. HISSETTE, *op. cit.*

A. VERBOUWE, *op. cit.*, p. 99, nr. 508.

Exemplaren : BRUSSEL, Kon. Bibliotheek Albert I - Prentenkabinet.

5. GEZICHT IN DE KERKSTRAAT TE OOSTENDE, OMSTREEKS
1846.

perspectief in de Kerkstraat vanaf de Markt.

Vooraan rechts de oostzijde van het Stadhuis met de toren. De St. Petrus & Pauluskerk, die anno 1896 zou afbranden, sluit het perspectief der straat af.

litho door Henri BORREMANS ; 137 x 201 mm

OSTENDE RUE DE L'ÉGLISE

M. VAN CUYCK DEL.

H. BORREMANS LITH.

J. ELLEBOUDT EDITEUR

ETABL. LITH. H. BORREMANS, BRUX.

Bibl.: L. HISSETTE, *op. cit.*

A. VERBOUWE, *op. cit.*, p. 99, nr. 509.

Catalogue de l'exposition «Oostende 1000». Archives générales du Royaume, Brussel, 1964, p. 16-17, nr. 66 (afb. tussen pp. 15 & 16).

Katalogoog van de tentoonstelling «Oostende 1000», Brussel, 1964, nr. 66 (met afb.)

Exemplaren : Brussel, Kon. Bibliotheek Albert I - Prentenkabinet.
Oostende, Stadsarchief.

6. HET TREINSTATION TE OOSTENDE OMSTREEKS 1846.

Gezicht op het treinstation aan de zuidkant van het Tweede Handelsdok, genomen van aan de Kapellestraat.

Gestoffeerd met talrijke figuren.

litho door Henri BORREMANS ; 135 x 203 mm

STATION D'OSTENDE

M. VAN CUYCK DEL.

H. BORREMANS LITH.

ELLEBOUDT EDIT. A OSTENDE

ETABL. LITH. H. BORREMANS BRUX.

Bibl.: L. HISSETTE, *op. cit.*

A. VERBOUWE, *op. cit.*, p. 99, nr. 510.

Exemplaren : Brussel, Kon. Bibliotheek Albert I - Prentenkabinet.
Oostende, Stadsarchief.

7. OOSTENDE, VANOP ZEE GEZIEN ; OMSTREEKS 1846.

Oostende, vanop de zee gezien, aan de zijde der havengeul.

litho door H. BORREMANS ; 136 x 202 mm

VAN CUYCK DEL.

H. BORREMANS LITH.

Bibl.: A. VERBOUWE, *op. cit.*, p. 99, nr. 51.

Exemplaren : Brussel, Kon. Bibliotheek Albert I - Prentenkabinet.

8. GEZICHT OP DE VISERSKAAI TE OOSTENDE, OMSTREEKS 1846.

De oude visserskaai met vooraan links het Oude Stapelhuis, rechts visserssloepen en op het achterplan de pakketboot Oostende-Dover.

litho door Henri BORREMANS ; 136 x 202 mm

M. VAN CUYCK DEL.

H. BORREMANS LITH.

J. ELLEBOUDT EDITEUR

OSTENDE QUAI DES PECHEURS

Bibl.: L. HISSETTE, *op. cit.*

A. VERBOUWE, *op. cit.*, p. 99, nr. 512. (pl. 32).

Exemplaren : Brussel, Kon. Bibliotheek Albert I - Prentenkabinet.

9. GEZICHT OP SLYKENS NABIJ OOSTENDE, OMSTREEKS 1846.

Gezicht op het Kanaal Oostende-Brugge met op het voorplan de huidige Prins-Albertlaan.

De sluizen op het achterplan.

Gestoffeerd met personages en een ruiter.

litho door Henri BORREMANS ; 136 x 201 mm

LEZ OSTENDE VUE DE SLYKENS

M. VAN CUYCK DEL.

H. BORREMANS LITH.

J. ELLEBOUDT EDITEUR

Bibl.: L. HISSETTE, *op. cit.*

A. VERBOUWE, *op.cit.*, p. 13, nr. 29.

R. EECKHOUT, *Zoeklicht op Bredene*, Bredene, 1968, p. 210 (met afb.).

Exemplaren : Brussel, Kon. Bibl. Albert I - Prentenkabinet.

10. ZEEBADEN TE OOSTENDE

Talrijke baders in zee. Achteraan gezicht op de dijk met de «eerste» vuurtoren en de «Cercle du Phare».

litho door Henri BORREMANS ; 135 x 203 mm

OSTENDE LES BAINS

M. VAN CUYCK DEL.

H. BORREMANS LITH.

ETABL. LITH. DE H. BORREMANS BRUX.

ELLEBOUDT EDIT. A OSTENDE

Bibl.: L. HISSETTE, *op. cit.*

Exemplaren : Brussel, Kon. Bibliotheek Albert I - Prentenkabinet.

11. GUIDES DES BAIGNEURS AUX BAINS DE MER D'OSTENDE

12. GUIDES DES BAIGNEUSES AUX BAINS DE MER D'OSTENDE

13. PAYSANNE DES ENVIRONS D'OSTENDE

13. DEMOISELLE DE LA NORD HOLLANDE

4 litho's in kleur door H. BORREMANS

VAN CUYCK PINX.

H. BORREMANS LITH.

Deze kleurlitho's verschenen in :

J.B. LAUWERS, *Monuments et vues d'Ostende dessinés d'après nature et lithographiés par F. Stroobant*, (Ed. J. BUFFA & J. ELLEBOUDT), Oostende, aangevulde uitgave van nà 1847.

Bibl.: A. VERBOUWE, *op. cit.*, p. 114, nr. 608.

Exemplaren : Oostende, Stadsbibliotheek («Ostendiana»).

15. S.M. LA REINE DES BELGES A SON LIT DE MORT

Louise-Marie d'Orleans op haar sterfbed in het paleis aan de Langestraat te Oostende. Ze houdt een klein crucifix in de linkerhand. In de achtergrond een schouwmantel waarop een klokje dat 2.40 h. aanwijst.

De koningin overleed op 11 oktober 1850.

litho door COLLEYE naar VAN CUYCK.

In «La Flandre Maritime», een Oostends nieuwsblad uit die tijd, lezen we anno 1850 de volgende annonce :

«EN VENTE AU BUREAU DE LA
FLANDRE MARITIME : PORTRAIT
DE S.M. LA REINE DES BELGES
A SON LIT DE MORT.

DESSINE D'APRES NATURE PAR
M. VAN CUYCK, PROFESSEUR DE
L'ACADEMIE».

16. PLAGE DES BAINS D'OSTENDE

De zee, gezien van op het strand. Tal van badkarretjes, paarden, baders en wandelaars. Omstreeks 1859.

VAN CUYCK DEL

GERLIER LITH

IMP. SIMONAU & TOOVEY, BRUXELLES

Koningin Louise-Marie op haar sterfbed
(Catalogus Lith. Nr. 15).

gekleurde litho ; 163 x 251 mm

Deze gekleurde litho verscheen in :

Collection des plus belles vues des bains de mer d'Ostende & Blankenberghe, (ed. BUFFA), Brugge-Oostende, 1859.

Bibl.: A. VERBOUWE, *op. cit.*, p. 25, nr. 672.

Exemplaren : Oostende, Stadsbibliotheek («Ostendiana»).

